

Den Haag
13 juni 2008

Ons kenmerk
VO/TGS/2008/22382

Onderwerp
Gratis Schoolboeken

Bijlage(n)
Voorbeeldbrief aan ouders

Geachte heer/mevrouw,

Op 27 mei 2008 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'gratis schoolboeken VO' aanvaard. Nu de wet is aangenomen, wil ik u nader informeren over de gevolgen die dat voor u heeft. Als school bent u aanzet om uw leerlingen voor de start van het schooljaar 2009-2010 van 'gratis schoolboeken' te voorzien. U bent daarbij gehouden aan de regels voor Europees aanbesteden. Het schooljaar 2008-2009 staat daarmee voor scholen in het teken van (de voorbereiding op) het gratis verstrekken van schoolboeken aan leerlingen.

Definitie gratis schoolboeken

Onder de noemer 'gratis schoolboeken' valt meer dan alleen boeken:

- leerboeken, werkboeken, project- en tabellenboeken, examentrainingen en –bundels, eigen leer materiaal van de school, bijbehorende cd's en/of dvd's die een leerling in *dat* leerjaar nodig heeft;
- de ontsluiting van digitaal leer materiaal (de kosten voor licenties) dat een leerling in *dat* leerjaar nodig heeft.

Ondersteunende (les)materialen zoals atlassen, woordenboeken en rekenmachines worden niet gratis. De reden hiervoor is dat ze niet gebonden zijn aan één specifiek leerjaar en/of door meerdere kinderen uit een gezin kunnen worden gebruikt.

Voor het verstrekken van de schoolboeken ontvangen scholen een bedrag van 316 euro (prijspeil 2008) per leerling aan lumpsumfinanciering. Dit is de gemiddelde prijs van een boekenpakket.

Ondersteuning

Hoewel scholen sinds 1992 aanbestedingsplichtig zijn, weet ik dat Europees aanbesteden voor veel scholen nieuw is. Ondersteuning op het vlak van schoolboeken is daarom op zijn plaats. Ik wil hierin voorzien met financiële ondersteuning. Daarnaast is de Taskforce Gratis Schoolboeken opgericht. Dit is uw aanspreekpunt voor inhoudelijke en juridische ondersteuning.

Financiële ondersteuning

De wet 'gratis schoolboeken VO' brengt invoeringskosten met zich mee. Het eerste jaar maakt u kosten voor het toegroeien naar de nieuwe situatie, ondersteuning bij het aanbestedingsproces en voor innovatie van het leermiddelenbeleid. Scholen krijgen daarom een tegemoetkoming in de invoeringskosten. Deze tegemoetkoming wordt in twee termijnen uitgekeerd. U ontvangt 10.000 euro per school (per BRIN-nummer) op 1 september 2008. Daarnaast ontvangt u 31 euro per leerling op 1 mei 2009. De 'Regeling tegemoetkoming invoeringskosten lesmateriaal' wordt begin augustus gepubliceerd.

In januari 2008 (VO/2007/1538) heb ik u laten weten dat het kabinet scholen meer tijd gaf zich voor te bereiden op het Europees aanbesteden van schoolboeken. Een aantal scholen was toen al drukdoende met het aanbestedingstraject voor het schooljaar 2008-2009 en heeft dus extra kosten gemaakt. Deze scholen wil ik – zoals toegezegd in de brief van januari – financieel tegemoetkomen in die extra, aantoonbare kosten die zij tot en met januari 2008 hebben gemaakt. De 'Regeling tegemoetkoming invoeringskosten lesmateriaal' heeft ook betrekking op tegemoetkoming in deze kosten.

Inhoudelijke ondersteuning

Iedereen is gebaat bij een goede invoering van de wet, daarom is de Taskforce Gratis Schoolboeken opgericht. De Taskforce wordt uw vraagbaak en bron van kennis op het gebied van Europees aanbesteden van schoolboeken. Van de Taskforce kunt u het volgende verwachten:

- Op www.gratisschoolboeken.nl staat informatie voor scholen en ouders over gratis schoolboeken. Vanaf 15 augustus 2008 vindt u hier informatie over het Europees aanbesteden van schoolboeken. U kunt er bijvoorbeeld model-aanbestedingsdocumenten downloaden. Tot 15 augustus biedt de site vooral algemene informatie.
- De Taskforce organiseert in ieder geval zes regiobijeenkomsten. De bijeenkomsten vinden twee tot drie weken na aanvang van het nieuwe schooljaar plaats: eind augustus en begin september 2008. Tijdens deze bijeenkomsten maakt de Taskforce u, onder meer met workshops, wegwijs in het aanbesteden. Eind juni ontvangt u een vooraankondiging voor het bijwonen van de bijeenkomsten. Begin augustus volgt de definitieve uitnodiging.
- Vanaf 1 augustus 2008 kunt u mailen en bellen met de Helpdesk Gratis Schoolboeken. De helpdesk zoekt zelf ook contact met scholen. Het telefoonnummer en het mailadres van de helpdesk staan vanaf 1 augustus op www.gratisschoolboeken.nl. Tot die tijd kunt u terecht bij de helpdesk van de VO-raad: helpdeskschoolboeken@vo-raad.nl / 030-232 48 00.

Juridische ondersteuning

U krijgt ondersteuning zodat u straks toegerust bent om de schoolboeken zorgvuldig en correct aan te besteden. Dit kan eventuele juridische procedures voorkomen, bijvoorbeeld van uitgeverijen of distributeurs die vinden dat een school niet volgens de aanbestedingsregels heeft gehandeld. Mocht het toch zo ver komen dat een school voor de rechter komt en onverhoopt wordt veroordeeld, dan kan de school – onder bepaalde voorwaarden – in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten (proceskosten en eventuele schadevergoeding).

Om voor een dergelijke vergoeding in aanmerking te komen moeten scholen in ieder geval:

- conform de aanbestedingsregelgeving hebben gehandeld;
- direct de Taskforce hebben ingelicht: uiterlijk bij de start van een gerechtelijke procedure, eerder als u vermoedt dat het tot een procedure zal komen. In overleg met de Taskforce stelt u dan vast hoe u het beste met de procedure om kunt gaan;
- de model-aanbestedingsdocumenten hebben gebruikt die de Taskforce via de website beschikbaar stelt;
- conform de adviezen van de Taskforce hebben gehandeld.

Als scholen in afwijking van advies van de Taskforce handelen, vervalt de aanspraak op een vergoeding. Op dit moment werk ik de voorwaarden voor vergoeding nader uit. U wordt hierover geïnformeerd.

Belangrijk om op te letten

Vooruitlopend op de advisering door de Taskforce, raad ik u van harte aan om:

- de aanbestedingsprocedure op tijd te beginnen, zodat het inkoopproces soepel verloopt. Als u meteen na de zomervakantie begint met de voorbereidingen, zoals het maken van aanbestedingsdocumenten, dan start u op tijd;
- het intellectueel eigendom vast te leggen. Misschien wilt u gebruikmaken van een externe adviseur. Als u dat doet, is het erg belangrijk dat u in het contract met die adviseur vastlegt dat de school 'eigenaar' van de aanbestedingsdocumenten is. Dan kunt u de aanbestedingsdocumenten - zonder tussenkomst van die adviseur - voor volgende aanbestedingen opnieuw gebruiken;
- en de model-aanbestedingsdocumenten op www.gratisschoolboeken.nl als basis voor uw aanbesteding te gebruiken. Dat scheelt u veel werk en draagt sterk bij aan de juridische nauwkeurigheid.

Gevolgen voor ouders

Komend schooljaar kopen ouders of verzorgers van uw leerlingen de schoolboeken net als voorheen zelf. Enig verschil is dat ouders (en leerlingen die ouder zijn dan achttien jaar en voltijd voortgezet onderwijs volgen) een 'eenmalige tegemoetkoming schoolboeken' ontvangen van 316 euro: de prijs van een gemiddeld boekenpakket. In de brief van januari 2008 (VO/2007/1538) stond nog een bedrag van 308 euro vermeld (prijspeil 2007). Dat bedrag is nu - na prijscompensatie - definitief vastgesteld op 316 euro.

Ouders en de leerlingen van 18+ hoeven niets te doen: zij krijgen het bedrag van 316 euro in december 2008 automatisch uitbetaald. Ouders of verzorgers van kinderen onder de achttien op 1 oktober 2008, krijgen de 316 euro van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Leerlingen die op 1 oktober achttien jaar of ouder zijn, krijgen de 316 euro van de Informatie Beheer Groep (IB-Groep).

Ouders met een lager inkomen (ongeveer 33.000 euro of lager) die recht hebben op een bijdrage via de *Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten* (WTOS), ontvangen in december ook de 316 euro voor schoolboeken. De WTOS-bijdrage, bij ouders beter bekend als 'tegemoetkoming ouders', wordt daarom verlaagd. In juli/augustus ontvangen ouders in één keer deze tegemoetkoming. Voorgaande jaren kregen zij de tegemoetkoming ouders in twee termijnen uitgekeerd: juli en januari.

Om te voorkomen dat ouders of leerlingen hun tegemoetkoming van 316 euro mislopen of onterecht uitgekeerd krijgen, is het essentieel dat de leerlinggegevens van het basisregister onderwijsnummer (BRON) kloppen. Voor de uitbetaling maken IBG en SVB immers gebruik van de standaard leerlinggegevens van het basisregister onderwijsnummer (BRON). Daarom verzoek ik u met klem te zorgen voor een correcte administratie voor de leerlingtelling van 1 oktober.

Vanaf het schooljaar 2009-2010 huren of kopen ouders geen schoolboeken meer. Schoolboeken zijn dan 'gratis'. Ouders met een laag inkomen kunnen nog steeds in aanmerking komen voor de tegemoetkoming ouders (via de WTOS) voor de overige schoolkosten. De hoogte van de tegemoetkoming valt lager uit door verrekening van de gratis schoolboeken.

OCW informeert ouders via de website, de pers en Postbus 51. Daarnaast wil ik u verzoeken om ouders zo spoedig mogelijk - in ieder geval voor de zomervakantie - te informeren. Het bereik onder ouders is immers onmiskenbaar groter, als scholen ouders ook informeren. U kunt gebruikmaken van de bijgevoegde voorbeeldbrief voor ouders. Deze brief is digitaal te vinden op:
www.gratisschoolboeken.nl.

Extra informatie

U kunt aanvullende informatie vinden bij de volgende instanties:

- De VO-raad, via de website (www.vo-raad.nl) vindt u onder meer een lijst met veelgestelde vragen onder het thema 'gratis schoolboeken'. Tot eind juli kunt u ook terecht bij de helpdesk van de VO-raad, via mailadres helpdeskschoolboeken@vo-raad.nl of telefoonnummer 030-232 48 00.
- Het CFI is aanspreekpunt voor informatie over wet- en regelgeving in het onderwijs (www.cfi.nl). Bij het Informatiecentrum onderwijs (ICO) kunt u terecht met al uw vragen over wet- en regelgeving op het gebied van voortgezet onderwijs: 079-323 24 44.
- De IB-Groep kan u meer vertellen over de tegemoetkoming ouders (www.ib-groep.nl).

Tot slot

U gaat binnenkort aan de slag met het aanbestedingstraject of bent al voorbereidingen aan het treffen. De Taskforce Gratis Schoolboeken staat voor u klaar om u daarbij te ondersteunen. Ik wens u veel succes.

Met vriendelijke groet,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart